

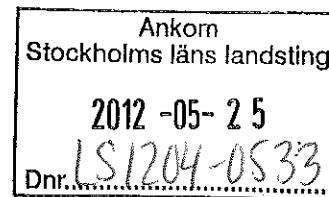
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-05-24

LS 1204-0533

Handläggare:
Lena Halvardson Rensfelt

Landstingsstyrelsens
produktionsutskott

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna angående intensifierat arbete mot vårdrelaterade infektioner

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har i produktionsutskottet lämnat en skrivelse om intensifierat arbete mot vårdrelaterade infektioner. I skrivelsen föreslås styrelserna för landstingets sjukhus samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) ges i uppdrag att ta ett förnyat helhetsgrepp och skyndsamt presentera mål, åtgärder och förbättrad uppföljning som leder till ökad patientsäkerhet avseende infektionsrisker i vården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 maj 2012.

Förslag till beslut

Produktionsutskottet föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Socialdemokraterna har i produktionsutskottet lämnat en skrivelse om intensifierat arbete mot vårdrelaterade infektioner. I skrivelsen föreslås styrelserna för landstingets sjukhus samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) ges i uppdrag att ta ett förnyat helhetsgrepp och skyndsamt presentera mål, åtgärder och förbättrad uppföljning som leder till ökad patientsäkerhet avseende infektionsrisker i vården.

I skrivelsen lyfts fyra områden fram som centrala för arbetet med att förebygga vårdrelaterade infektioner (VRI). Områdena är kateterhantering, städning, klädrutiner och handhygien.

Både i landstinget och på nationell nivå sker omfattande arbete för att förebygga vårdrelaterade infektioner i vården. I detta tjänsteutlåtande ges exempel på det arbetet samt de krav som finns på landstingets verksamheter avseende patientsäkerhetsarbete runt VRI.

Överväganden

Landstingets arbete för att förebygga vårdrelaterade infektioner

Respektive vårdverksamhet ansvarar för arbetet med att förebygga VRI i sina verksamheter. Detta sker främst genom strukturerat patientsäkerhetsarbete inom ramen för integrerade ledningssystem. Diverse utvecklingsprojekt och satsningar på specifika avdelningar sker också. Mycket samarbete kring frågan sker i bland annat chefläkargruppen och direktörsgruppen. Därutöver finns ett övergripande arbete på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen t.ex. genom samordning av frågan i patientsäkerhetskommittén. Smittskydd Stockholm och STRAMA¹ arbetar för minskad antibiotikaförskrivning. De sprider information och samverkar i breda nätverk.

I alliansens budgetförslag för 2013 lyfts VRI som en fortsatt prioriterad del av landstingets kvalitetsarbete. Fokus ska vara på hela vårdkedjan. Faktorer som hygien, städning, tvättlogistik och kosthantering ska uppmärksammas. Det ska också utvecklas en modell för att synliggöra kostnaderna av vårdrelaterade infektioner och vårdskador. Medarbetare ska uppmanas att ifrågasätta system och organisation för att skapa en säkrare vård. Verksamheterna ska även fortsatt delta i kvalitetsregister, öppna jämförelser m.m.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen lägger stort fokus på patientsäkerhet och vårdrelaterade infektioner i avtalen med sjukhusen. De nationella mätningarna av VRI-förekomst och följsamhet till hygienrutiner utgör en del av avtalsuppföljningen. Vårdgivaren ska redovisa en egen analys av resultatet. Därutöver finns krav på att verksamheterna ska delta i uppföljningar av patientsäkerhetskulturen var tredje år. Andel genomförda MRSA-odlingar bland riskpatienter följs också.

Frågor relaterade till VRI diskuteras alltid vid de ägardialoger som förs mellan produktionsutskottets presidium och ledningen för landstingets verksamheter.

¹ Samverkan mot antibiotikaresistens

Landstinget och Kungliga tekniska högskolan (KTH) har tillsammans tillsatt den första professuren i patientsäkerhet i Sverige. Dessutom har landstinget tillsammans med KTH inrättat en högskoleutbildning i patientsäkerhet som riktar sig till landstingets vårdpersonal.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tagit fram förslag till en handlingsplan för att förebygga VRI. En mer övergripande strategi i frågan är också snart klar. En stor del av landstingets arbete, både centralt och på verksamhetsnivå, syftar till att implementera och delta i utvecklingen av pågående nationella patientsäkerhetsprojekt.

Landstingets vårdverksamheter ansvarar själva för städningen av sina lokaler. Det finns dock ett nätverk för samverkan och gemensam utveckling av frågan.

Olika typer av utvecklingsprojekt för att förbättra städningen pågår inom landstinget. Till exempel driver SLL Innovation två projekt som är direkt kopplade till förebyggandet av VRI. Det pågår en så kallad provuppställning av ett nytt handfat som dödar bakterier på Danderyds sjukhus. Ett annat, mer långtgående utvecklingsprojekt, rör engångsdraperier som tas fram tillsammans med ett pappersföretag. Detta projekt har bland annat resulterat i inköp av nya draperier på Södersjukhuset. Fortsatt utveckling kan komma att leda till "smarta" draperier som helt saknar bakterier.

Patientsäkerhetslagen

All vårdverksamhet lyder under Patientsäkerhetslagen. Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård i hälso- och sjukvårdslagen respektive tandvårdslagen upprätthålls. Vårdgivaren är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador, t.ex. en vårdrelaterad infektion. Om det inträffar en händelse som medför, eller kunde ha medfört att en vårdskada, ska vårdgivaren genomföra en utredning för att klarlägga vad som har hänt. Utredningen ska ge underlag för förebyggande åtgärder.

Det är också inskrivet i lagen att alla vårdgivare årligen ska skriva en patientsäkerhetsberättelse i vilken de beskriver hur de arbetar med patientsäkerhetsfrågor. I berättelsen ska det framgå vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som har uppnåtts.

Patientsäkerhetsarbete på nationell nivå

Staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) har träffat en överenskommelse om förbättrad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården. I överenskommelsen åtar sig landsting och kommuner att vidta åtgärder för att förbättra patientsäkerheten och staten skjuter till stimulansmedel som fördelas efter resultat.

Under hösten 2012 kommer landstinget rapportera in sitt samlade resultat utifrån patientsäkerhetsinsatsningen till Socialstyrelsen.

Inom ramen för överenskommelsen driver SKL ett omfattande arbete för att minska antalet vårdrelaterade infektioner. De har tagit fram åtta åtgärdspaket för olika områden som rör patientsäkerheten. Tre av dessa syftar direkt till att förebygga vårdrelaterade infektioner. Områdena är infektioner vid centrala venösa infarter, postoperativa sårinfektioner samt vårdrelaterade urinvägsinfektioner.

SKL har tagit fram ett åtgärdspaket för varje område. I åtgärdspaketet finns rekommendationer för hur behandling ska ske för att minimera risken för VRI. Rekommendationerna baseras på den senaste vetenskapliga evidensen. För att minska risken för VRI vid användning av olika katetrar är en av huvudåtgärderna att bara använda centrala venkatetrar och kateter i urinblåsan när det är nödvändigt och under så kort tid som möjligt. En av åtgärderna för att förebygga postoperativa operationer är att hjälpa patienterna att sluta röka senast fyra veckor före operationen. Det finns stark evidens för att rökstopp minskar risken för postoperativa infektioner avsevärt.

Två gånger per år mäter SKL hur väl landsting och kommuner följer Socialstyrelsens föreskrifter om basala hygienregler. Reglerna innebär bland annat att vårdpersonal inte får använda ringar och armbandsur samt att kortärmade kläder ska användas. Det finns också regler om hur handdesinfektion ska gå till samt vilka skyddskläder som ska användas. SKL genomför även punktprevalensmätningar av förekomsten av vårdrelaterade infektioner på olika vårdenheter i landet. Resultatet från dessa mätningar utgör en del av Hälso- och sjukvårdsförvaltningens uppföljning av vården.

För att utveckla mätningarna och skapa ett verktyg för att förebygga vårdrelaterade infektioner har Centrum för ehälsa (CeHis) arbetat fram Infektionsverktyget. Det är ett it-stöd för registrering av antibiotika-

förskrivning och de infektioner som är orsaken till antibiotika-förskrivningen. Genom registreringen i systemet skapas en fullständig bas för uppföljning av både vårdrelaterade infektioner och antibiotika-förskrivning. Infektionsverktyget utgör en del av den nationella patient-säkerhetssatsningen. Under 2012 börjar landstingen ansluta sig till systemet. Målet är att alla landsting ska använda infektionsverktyget 2014. Därefter hoppas man kunna rikta fokus mot primärvården och kommunal vård och omsorg.

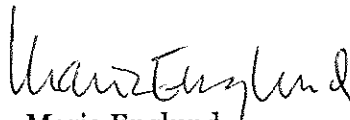
Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljöutmaning 2016 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör